

Skanderborg Spildevand A/S
Døjsøvej 1
8660 Skanderborg

Midlertidig lovliggørende tilladelse for RBU'er med udledning til Mesing Bæk

Hermed meddeler vi midlertidig lovliggørende udledningstilladelse efter Miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1 til udledning af tag- og overfladevand fra Mesing.

Udledningstilladelsen omfatter fire separate regnvandsudløb i Mesing by.

På de efterfølgende sider er udledningstilladelsen uddybet med vilkår og krav for opnået tilladelse.

Med venlig hilsen

Carina Sparre Lippert
Miljømedarbejder

Dato

8. august 2023

Sagsnr.: 06.11.00-P19-1-23

Din reference

Carina Sparre Lippert

Tlf.: 87947740

Telefontider

Man – ons: 10.00 – 13.00

Tor: 10.00 – 17.00

Fre: 10.00 – 13.00

Åbningstider

Man – ons: 10.00 – 13.00

Tor: 10.00 – 17.00

Fre: 10.00 – 13.00

Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger her: <https://www.skanderborg.dk/databeskyttelse>
Her kan du også læse om dine rettigheder som registreret hos os, og hvordan du kontakter vores databeskyttelsesrådgiver.

Plan, Teknik og Miljø
Miljøbeskyttelse
Skanderborg Fælled 1
8660 Skanderborg

www.skanderborg.dk

Indholdsfortegnelse

Midlertidig lovliggørende tilladelse for RBU'er med udledning til Mesing Bæk	1
1 Afgørelse.....	3
2 Vilkår.....	3
2.1 Særlige vilkår for i den midlertidige periode.....	3
2.2 Vilkår til drift og vedligehold	3
3 Begrundelse for afgørelsen	4
4 Redegørelse.....	4
4.1 Kloakoplande	4
5 Udledning af vand- og stofmængder.....	6
5.1 PULS 2.0.....	6
5.2 Separate regnvandsudløb	6
5.3 U-skema.....	6
6 Eksisterende forhold	6
6.1 Recipientforhold.....	6
6.2 Hydrauliske forhold	9
7 Vores vurdering af projektet	10
7.1 Recipientforhold.....	10
7.2 Hydrauliske forhold	10
7.3 VVM-screening	11
7.4 Samlet vurdering	11
8 Forhold til anden lovgivning.....	11
8.1 Naturbeskyttelseslovens § 3	11
8.2 Natura 2000 (Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder).....	12
8.3 Bilag IV-arter.....	12
8.4 Grundvandsbeskyttelse.....	12
8.5 Museumsloven	12
9 Høring.....	13
10 Annoncering af afgørelsen	13
11 Klage mulighed og vejledning.....	13
12 Lovgrundlag	14
Øvrige referencer	14
13 Kopi til.....	15

1 Afgørelse

Skanderborg Kommune meddeler tilladelse efter Miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1 til udledning af tag- og overfladevand fra Mesing.

Tilladelsen omfatter udledning af separat regnvand/overfladevand via fire udløbspunkter. Se udløb og recipienter herunder, samt nærmere beskrivelse i afsnit 4 Redegørelse.

- 00358R, RC1.2 og 00238R til regnvandsledning/dræn, der leder til Mesing Bæk.
- RC1.1 til Mesing Bæk.

Tilladelsen er meddelt på baggrund af modtagne oplysninger fra ansøgningsmaterialet samt supplerende oplysninger, med de vilkår, der fremgår af det efterfølgende afsnit.

Tilladelsen meddeles midlertidigt, med vilkår om, at visse forhold skal undersøges nærmere. Herefter tages tilladelsen op til fornyet vurdering, med henblik på at fastsætte eventuelle skærpede vilkår i en endelig tilladelse.

Tilladelsen er gyldig til og med 31. december 2024.

2 Vilkår

For at tilladelsen er gyldig, skal følgende vilkår overholdes:

Tabel 2 i afsnit 4.2 viser et overblik over udløbspunkter. Udløbsflowene som er angivet i tabellen, er baseret på den maksimale ledningskapacitet, og er dermed ikke den reelle påvirkning. Vilkårene baseres derfor på "worst case".

- De angivne udløbsflow (l/s) i tabel 3 må ikke øges yderligere.
- Udledningen fra de nævnte udløbspunkter må kun omfatte separat regnvand fra de i ansøgningen oplyste oplande, se afsnit 4.
- Udledningerne må ikke give anledning til oversvømmelser af de omkringliggende arealer omkring regnvandsbrønde og udløbspunkter.
- Udledningerne må ikke give anledning til erosion omkring udløbspunktet i recipienten.

Udledningstilladelsen kan, i henhold til Miljøbeskyttelseslovens § 30, tilbagekaldes eller ændres, hvis anlæggene ikke fungerer miljømæssigt forsvarligt. Det er Miljøstyrelsen der er tilsynsmyndighed på spildevandsforsyningssekskabers udledninger. Udledningstilladelsen kan også tilbagekaldes, hvis forudsætningerne for tilladelsen ikke holder, eller der er givet ukorrekte oplysninger.

2.1 Særlige vilkår for i den midlertidige periode

- Det skal undersøges om regnvandsledningerne i Mesing by reelt er rørlagte vandløb/dræn eller regnvandstekniske anlæg. Ansvaret påhviler Skanderborg Spildevand A/S og Skanderborg Kommune.
- På baggrund af ovennævnte undersøgelser, skal ejerskabet af ledningerne fastlægges.
- Skanderborg Spildevand A/S skal beregne/undersøge det reelle udløbsflow i l/s.
- Skanderborg Spildevand A/S skal fremsende resultaterne af ovenstående undersøgelser til Skanderborg Kommune senest d. 31. december 2024.

2.2 Vilkår til drift og vedligehold

- Skanderborg Spildevand A/S har ansvaret for drift og vedligehold af regnvandsledninger og brønde frem til udløbspunkterne i Mesing Bæk. Dette er dog med forbehold for, at ejerforholdene endnu ikke er endeligt fastlagt, hvorfor vedligeholdelsespligten bør drøftes nærmere, såfremt det bliver aktuelt inden for denne tilladelses gyldighedsperiode.

3 Begrundelse for afgørelsen

I vurderingen er der bl.a. lagt vægt på at:

- Udledningen vurderes ikke at medføre negativ miljømæssig påvirkning af Mesing Bæk, Illerup Å, Mossø, eller andre målsatte vandområder.
- Der vil ikke være nogen negativ påvirkning af udpegningsgrundlag eller bevaringsstatus for nedstrøms liggende Natura 2000-områder eller bilag IV-arter.

Der henvises derudover til vurderingerne af projektet i afsnit 7 (Vores vurdering af projektet).

4 Redegørelse

Den gældende tilladelse (forventet meddelt af daværende Århus Amt eller via en landvæsenkommissionskendelse) er bortkommet i fysisk form, og der foretages en fornyet ansøgning om fornyet udledningstilladelse.

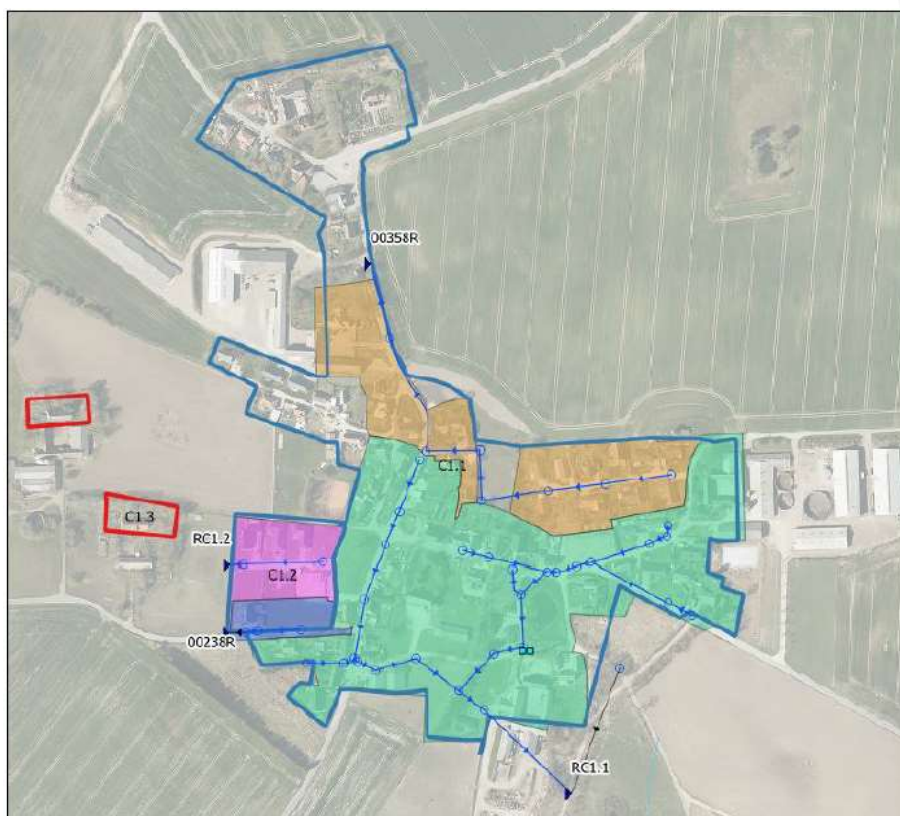
Nærværende tilladelse omfatter udledning af overfladevand fra separatkloakerede oplande i Mesing by.

4.1 Kloakoplande

Mesing by er separatkloakeret, men der er usikkerhed omkring ejerskabet af regnvandsledningerne i byen. Der er desuden usikkerhed omkring afvanding af den nordlige del af byen. Der er tidligere fundet et rørlagt vandløb der går gennem byen, dog uden at denne er tegnet op. Tilladelsen beskriver det nuværende kendskab til afvanding af byen. Når ejerskabet af ledningerne er endeligt fastlagt, skal kloakoplandene i spildevandsplanen opdateres/berigtiges.

Figur 1 viser ledningsnettet i Mesing. Data for spildevandsplanens oplande (Blåt omrids=separatkloakeret, rødt omrids=spildevandskloakeret) er sidestillet med de faktiske forhold (fuldfarvede polygoner).

Systemsammenhængen er nærmere beskrevet i tabel 1 nedenfor.

Figur 1. Oversigt over kloakoplande, ledningsnet samt placering af udløbspunkter i Mesing.

Tabel 1. Systemsammenhængen for de faktiske forhold for de enkelte udløb i Mesing. Farverne som er beskrevet, relaterer til figur 1.

Udløb	Beskrivelse
RC1.1	Dele af kloakopland C1.1 (markeret med grønt) ledes til udløb RC1.1 uden forsinkelse eller rensning via ø450.
RC1.2	Del af kloakopland C1.2 (markeret med lyserød) ledes til udløb RC1.2 uden forsinkelse eller rensning via ø160.
00238R	Del af kloakopland C1.2 (markeret med blå) ledes til udløb 00238R uden forsinkelse eller rensning via ø560.
00358R	Del af kloakopland C1.1 (markeret med orange) ledes til udløb 00358R uden forsinkelse eller rensning via ø300.

Kloakoplandene og deres arealer samt udløbspunkter fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Oplande og deres arealer til det enkelte udløb fra faktiske forhold.

Udløb	Kloakoplande	Areal [ha]	Reduceret areal [ha]	Befæstelsesgrad [%]
RC1.1	Del af C1.1	7,1	1,7	28,7
RC1.2	Del af C1.2	0,7	0,2	34,3
00238R	Del af C1.2	0,4	0,06	18,0
00358R	Del af C1.1	2,6	0,6	27,7

Det totale areal fra separatkloakerede oplande til udløb er 10,8 og det reducerede areal er 2,56 ha.

Spildevandet ledes til Skanderborg Centralrenseanlæg.

De enkelte udløb vil blive gennemgået i kommende afsnit med beskrivelse af system samt eventuelle ændringer i forhold til gældende Spildevandsplan 2016-2020.

Tabel 3 viser et overblik over udløbstyperne og de maksimale udløbsflow der leder til Mesing Bæk.

Tabel 3. Udløbstype og udløbsflow til Mesing Bæk.

Udløb	Udløbstype	Bas-sin	Udløbs-rør	Udløbs-flow [l/s]	Bemærkning
RC1.1	SR	-	Ø450	134,5	-
RC1.2	SR	-	Ø160	12,0	Der mangler information angående bundkoter, hvorfor der benyttes fald på 5 promille på udløbsledningen svarende til selvrensning.
00238R	SR	-	Ø560	380,1	Der mangler information angående bundkoter, hvorfor der benyttes fald på 5 promille på udløbsledningen svarende til selvrensning.
00358R	SR	-	Ø300	73,1	Der mangler information angående bundkoter, hvorfor der benyttes fald på 5 promille på udløbsledningen svarende til selvrensning.

Udløbsflow [l/s] er baseret på den maksimale ledningskapacitet og er dermed ikke den reelle påvirkning.

Alderen for kloaksystemerne kan ses af tabel 4.

Det ses, at systemerne er etableret gennem en længere periode. Det er forventet, at BAT på det etablerede tidspunkt er benyttet. Krav til rensning er ændret siden etableringen regnvandssystemet og udløb til recipient.

Tabel 4. Etableringsår for regnvandssystemet i Mesing.

By	Årstal
Mesing	1935, 1998 og 2007

Kloakanlægssystemet i Mesing by er etableret før 2008, og Skanderborg Spildevand A/S har således iht. Skanderborg Kommunes Spildevandsplan 2016-2020 ikke krav om opfyldelse af serviceniveau svarende til en gentagelsesperiode på 5 år (fra separatkloak).

Der foregår i forbindelse med ansøgningen om udledningstilladelse ingen projektmæssige fysiske ændringer i hverken kloakoplande, regnvandsledninger eller udløbspunkter.

5 Udledning af vand- og stofmængder

I nærværende afsnit håndteres udledning af vand- og stofmængder.

5.1 PULS 2.0

I tabel 5 nedenfor ses nuværende data fra PULS 2.0 for de enkelte udløb for konkretåret 2020. Disse tal er ikke retvisende og vil blive erstattet af nyere beregnede tal via PULS indberetning, efter ændring af oplande i forbindelse med udarbejdelse af ny spildevandsplan.

Tallene er medtaget i tilladelsen for at vise forskellen på de nuværende data (tabel 5) og det tilladte fremadrettet (vist i tabel 6).

Tabel 5. Data fra PULS 2.0 for de enkelte udløb for konkretåret 2020.

Udløb	Areal		Vandmængde [m ³ /år]	Stofmængde baseret på konkretår			
	Total [ha]	Reduceret [ha]		BI5 [Kg/år]	COD [Kg/år]	N [Kg/år]	P [Kg/år]
RC1.1	13,2	2,6	18.425	111	921	37	5,5
RC1.2	1,1	0,3	1.798	11	90	4	0,5
00238R*	0,4	0,06	-	-	-	-	-
00358R*	2,6	0,6	-	-	-	-	-

*Eftersom udløb ikke eksisterer i Spildevandsplan 2016-2020 er der ikke en vand- og stofmængde. Udløbet optages i revisionen af spildevandsplanen.

5.2 Separate regnvandsudløb

Vandmængderne for de separate regnvandsudløb vises for henholdsvis normalår og for konkretåret 2020 og er baseret på arealerne beskrevet i tabel 1, som beskriver de faktiske forhold for oplandene i Mesing.

Beregningsen af vand- og stofmængder er baseret på ”Paradigme for beregning af vand- og stofmængder” udarbejdet februar 2022 af Skanderborg Spildevand A/S.

Stofudledningen er baseret på vandmængden for konkretåret 2020.

Tabel 6. Vand- og stofudledninger fra de separate regnvandsudløb i Mesing. Data er fra PULS 2.0.

Udløb	Vandmængde [m ³ /år]		BI5 [Kg/år]	COD [Kg/år]	N [Kg/år]	P [Kg/år]
	Normalår	Konkretår				
RC1.1	11.900	10.693	64,2	534,7	21,4	3,2
RC1.2	1.400	1.258	7,5	62,9	2,5	0,4
00238R	420	377	2,3	18,9	0,8	0,1
00358R	4200	3774	22,6	188,7	7,5	1,1

5.3 U-skema

U-skema med de forhåndenværende nyeste data ses af tabel 7.

Tabel 7. U-skema for Mesing Bæk (Skemaindhold/opdeling svarer til udløbsskema fra den godkendte spildevandsplan 2016-2020).

Udløbsdata				Oplandsdata							Afløbsdata**					Recipientdata
Udløb	Type	Rensning	Bassin [m ³]	Deloplande	Areal [ha]	Ared [ha]	A(fr a) [ha]	Qa [l/s]	Qt+1	Overløb [l/år]	Vandm [m ³ /år]	BI5 [kg/år]	COD [kg/år]	Tot-N [kg/år]	Tot-P [kg/år]	Recipient
RC1.1	SR			Del af C1.1	7,1	1,7					10.693	64,2	534,7	21,4	3,2	Mesing Bæk
RC1.2	SR			Del af C1.2	0,7	0,2					1.258	7,5	62,9	2,5	0,4	Mesing Bæk
00238R	SR			Del af C1.2	0,4	0,06					377	2,3	18,9	0,8	0,1	Mesing Bæk
00358R	SR			Del af C1.1	2,6	0,6					3774	22,6	188,7	7,5	1,1	Mesing Bæk

**Ved en gennemsnitlig faktisk afstrømningskoefficient på ca. 32 % iht. spektralanalyse udarbejdet af Scalgo foråret 2021. Reduktionsfaktor på 0,8.

6 Eksisterende forhold

6.1 Recipientforhold

Udløbspunkterne 00358R, RC1.2 og 00238R leder til regnvandssystemet i Mesing, der leder til Mesing Bæk i udløbspunkt RC1.1.

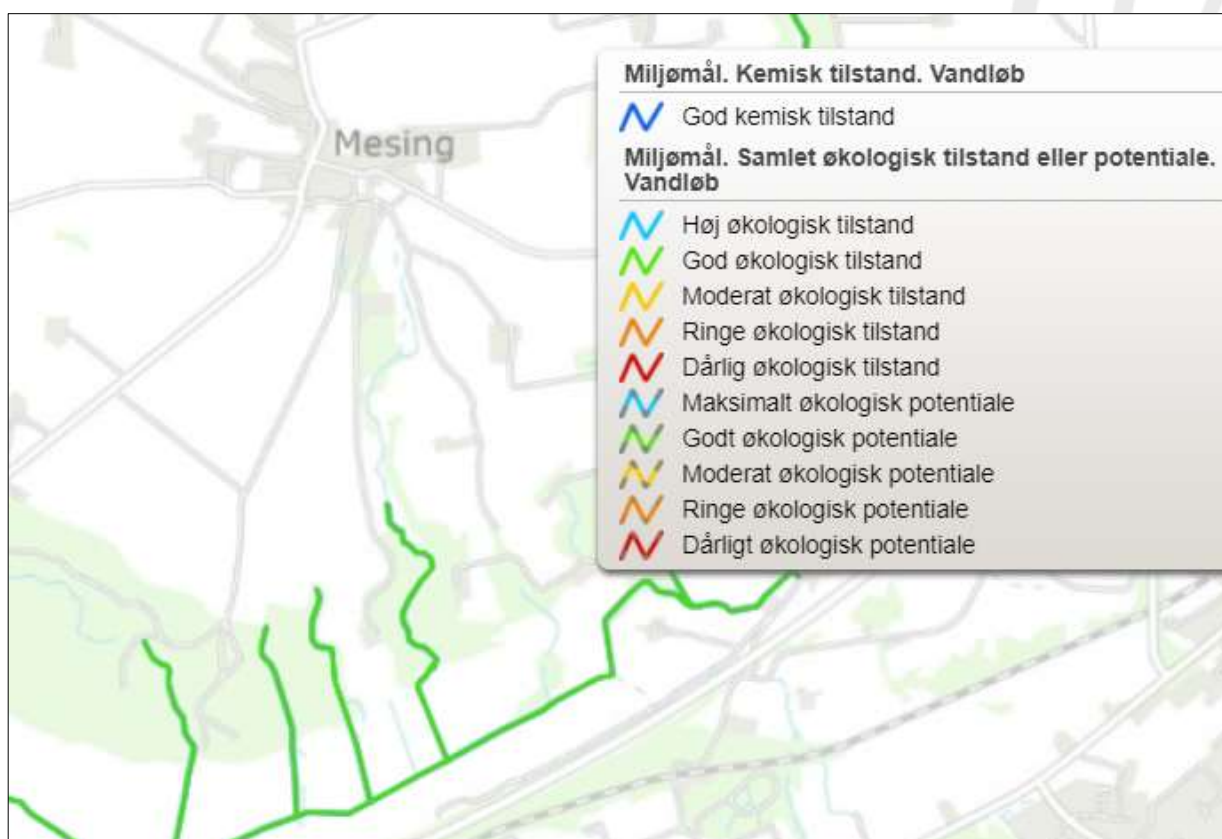
Ejerskabet af regnvandssystemet er usikkert, da der formentlig er tale om ældre dræn, som både benyttes til dræning af omkringliggende ejendomme samt afledning af overfladevand fra

byen. Der er kendskab til afvandingsmæssige problemer i systemet, som Skanderborg Kommune og Skanderborg Spildevand er i gang med at undersøge nærmere. Drænets præcise placering kendes ikke i detaljer.

Ifølge vilkår i denne tilladelse, skal forholdene være endeligt afklaret inden udgangen af 2024, hvorefter ejerskabet kan fastlægges i Skanderborg Kommunes spildevandsplan.

Mesing Bæk er et privat vandløb, og der er derfor ikke et vandløbsregulativ for bækken. Den øverste strækning af Mesing Bæk er rørlagt. Den nederste halvdel af den åbne del af vandløbet er målsat til en god økologisk tilstand i den gældende vandområdeplan (Vandområdeplaner 2021-2027 for Vandområdedistrikt Jylland og Fyn). Der er ligeledes miljømål om god kemisk tilstand.

Den målsatte strækning kan ses på figur 2.

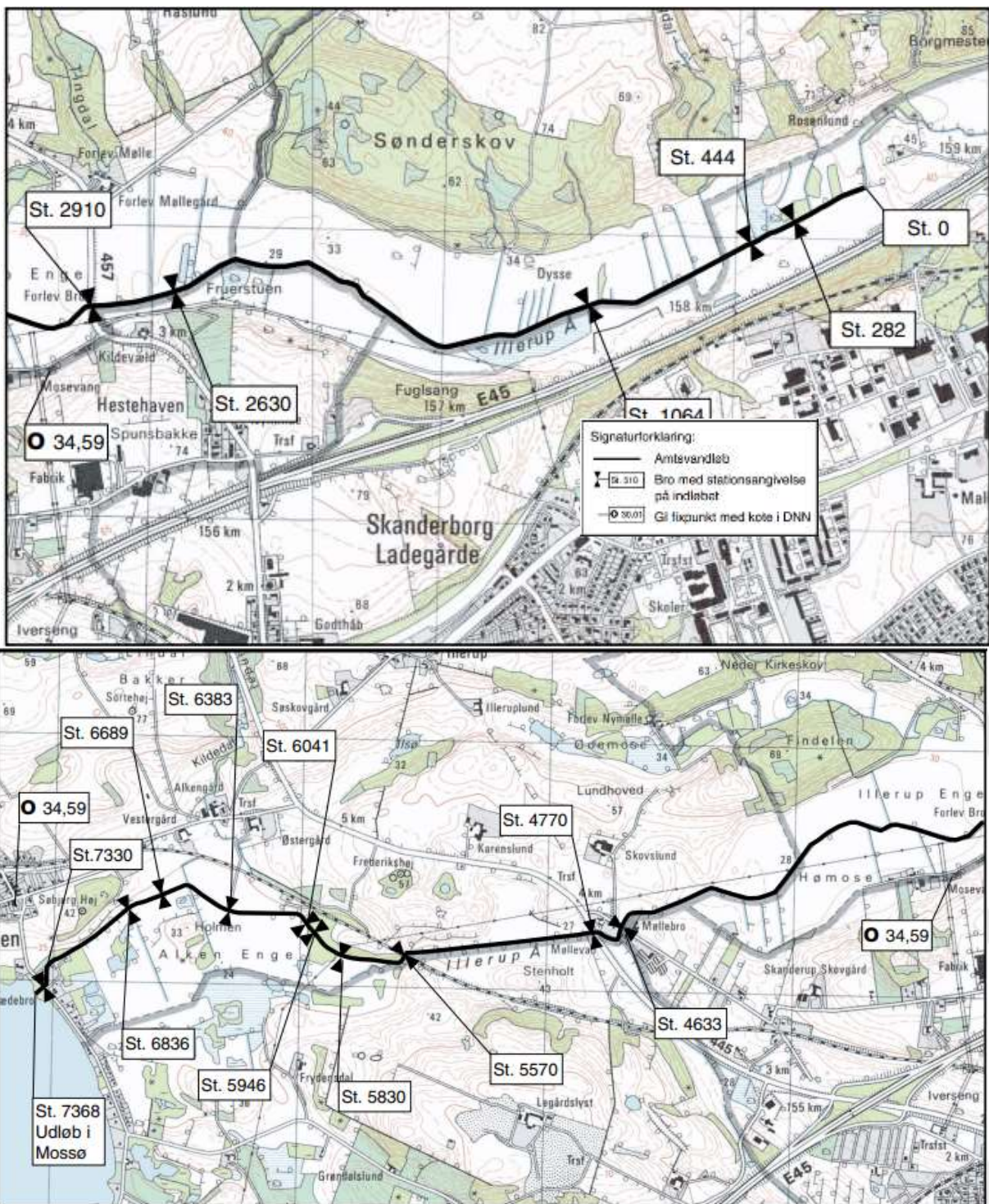

Figur 2. Miljømål for Mesing Bæk, Illerup Å og tilløb til Illerup Å.

Mesing Bæk leder videre til Illerup Å. Tilstanden i Mesing Bæk er, ligesom for flere af de øvrige tilløb til Illerup Å, den samme tilstand som for Illerup Å.

Illerup Å er omfattet af ”Regulativ for Illerup Å, amtsvandløb nr. 72 beliggende i Hørning, Ry og Skanderborg kommuner”, af Århus Amt 1992. Regulativet omfatter en samlet strækning på 7.386 m.

Vandløbets strækning, som angivet i regulativet, er vist på figur 3 nedenfor.

Figur 3. Illerup Å jf. regulativet. Fra st. 0 til st. 7378, udløb i Mossø.

Som det ses af figur 3 er tilløbene til Illerup Å ikke omfattet af regulativet. Mesing Bæk har tiløb til Illerup Å ca. 100 m nedstrøms st. 444.

I Vandområdeplaner 2021-2027 har Illerup Å en målsætning om god økologisk tilstand, og dermed målsætning om minimum faunaklasse 5 i Dansk Vandløbs Fauna Index (DVFI). Der er ligeledes målsætning om en god kemisk tilstand i Illerup Å.

Ifølge vandområdeplanerne er der en god økologisk tilstand for kvalitetselementet smådyr (DVFI), en ringe økologisk tilstand for fisk, moderat økologisk tilstand for makrofyter, høj økologisk tilstand for alger, samt ukendt tilstand for nationalt specifikke stoffer og en ukendt

kemisk tilstand. Disse forhold gælder både for Mesing Bæk samt den øverste del af Illerup Å hvor Mesing Bæk leder til.

Der er således målopfyldelse hvad angår DVFI og alger, men samlet set har Mesing Bæk og Illerup Å en ringe økologisk tilstand.

Dog er der en dårlig økologisk tilstand på strækningen nedstrøms Illerup Møllebro (st. 4633) til tilløbet fra Lindal Bæk (omkring st. 6041). Den sidste strækning fra tilløbet fra Lindal Bæk til udløbet i Mossø har et godt økologisk potentiale.

Dette på trods af, at tilløbet ved Illerup Møllebro har en moderat økologisk tilstand, og tilløbet fra Lindal Bæk har en ringe økologisk tilstand.

Der er udpeget indsatser i den gældende vandområdeplan for Illerup Å frem til Illerup Møllebro. Disse omfatter genslyngning, udlægning af groft materiale, udskiftning af bundmateriale, hævning af vandløbsbunden samt fjernelse af fysiske spærringer i to tilløb til Illerup Å.

Skanderborg Kommune var, i samarbejde med Naturstyrelsen og Skanderborg Museum, i 2021 og 2022 i gang med at undersøge mulighederne for at gennemføre et klimalavbundsprojekt i Illerup Ådal. Projektets primære formål er at reducere drivhusgasudledningen ved at udtage kulstofrige lavbundsjordder af landbrugsdrift og hæve vandstanden i ådalen. Det er ligeledes et formål at beskytte de arkæologiske levn i jordbunden, herunder to internationalt kendte områder med jernalderfund.

Projektet kan ligeledes bidrage til at fremme målopfyldelsen af de målsatte vandløbsstrækninger i ådalen.

Illerup Å udmunder i Mossø, der har en målsætning om god økologisk tilstand samt god kemisk tilstand. Mossø har en moderat økologisk tilstand i Vandområdeplaner 2021-2027, hvilket skyldes støtteparametrene fosfor og kvælstof (ikke-god økologisk tilstand).

Fytoplankton, makrofyter og vandets klarhed er i høj økologisk tilstand, og iltmætningen er i god økologisk tilstand. Der er en god kemisk tilstand. For disse kvalitetselementer er der således målopfyldelse.

Mossø er omfattet af fristforlængelse, da der først forventes målopfyldelse efter 2027 pga. kemisk træghed (intern belastning med fosfor) og/eller biologisk træghed (fx for stor bestand af fredfisk).

6.2 Hydrauliske forhold

Som tidligere nævnt, er der usikkerhed omkring ledningssystemet og recipienten i Mesing, og disse forhold skal undersøges nærmere i løbet af denne tilladelses gyldighedsperiode.

Placeringen og tilstanden af det dræn der fungerer som recipient for udledningerne er delvist ukendt. Umiddelbart opstrøms den åbne del af Mesing Bæk, må drænets tilstand formodes at være ringe. Mindre strækninger er blevet åbnet, formentlig fordi drænet har været faldt sammen, og ved en besigtigelse den 6. marts 2023 blev der konstateret flere jordfaldshuller i drænets formodede trace.

Dybden i den åbne del nedstrøms drænet vurderes uden oversvømmelsesrisiko for omgivende arealer, at kunne være mindst 0,75 m. Med beregningsforudsætningerne bund-bredde 1 m, fald 1 ‰, anlæg 1:1 og manningstal 18 vurderes den øverste åbne del, der har det mindste fald, at kunne føre ca. 400 l/s.

På den nedstrøms del, inden Illerup Ådal, er faldet betydeligt højere. På den baggrund vurderes udledningen ikke at give anledning til hydrauliske problemer på strækningen. I SCALGO er oplandet ved overgangen mellem drænet og den åbne del af Mesing Bæk på 1,63 km². Den arealspecifikke afstrømning kan anslås til 60 l/s/km² ved en medianmaksimumvandføring, hvilket giver 97,8 l/s. Vandløbet vurderes på den baggrund at have kapacitet til at håndtere udledningerne.

For Illerup Å er der i regulativet fastsat en medianmaksimumvandføring svarende til en afstrømning på 60 l/s/km² fra oplandet til Illerup Å.

I Vandkvalitetsplanen 2001 fra Århus Amt er der angivet en naturlig afstrømning i Illerup Å (ved Forlev Bro) på 70 l/s/km² ved en medianmaksimumsvandføring.

Ved Illerup Møllebro er der opsat en vandføringslogger i april 2018. Den højeste vandføring målt på dette sted var i februar 2020, hvor der blev målt en vandføring på 1.650 l/s, hvilket svarer til ca. 0,8 l/s/ha. Denne hændelse er formentlig større end et medianmaksimum, der svarer til den maksimale hændelse indenfor en toårs periode. Vandføringen i februar 2020 var efter en lang periode med meget nedbør væsentligt større end den næsthøjeste der var på ca. 1.000 l/s, som blev målt i februar 2019.

7 Vores vurdering af projektet

7.1 Recipientforhold

Udledningerne til Mesing Bæk er udledning af separat regnvand.

Under de nuværende forhold er der ikke målopfyldelse i Mesing Bæk og Illerup Å, med undtagelse af kvalitetselementerne smådyr (DVFI) og alger, som har hhv. god og høj økologisk tilstand i de to vandløb.

Miljøtilstanden og sandsynligheden for målopfyldelse i vandløbene Mesing Bæk og Illerup Å vurderes ikke at blive påvirket negativt ved den ansøgte udledning. Revisionen af udledningstilladelsen medfører ikke en merudledning af hverken stof- eller vandmængder til vandløbene og har derfor ikke en ændret påvirkning på den aktuelle miljøtilstand eller sandsynlighed for at opnå målopfyldelse.

Udledningen af fosfor til Mesing Bæk, kan have betydning for tilstanden i Mossø. Ifølge U-skemaet, tabel 7, udgør den samlede fosforudledning 4,8 kg/år fra de regnbetingede udløb til Mesing Bæk.

Der er ikke målopfyldelse i Mossø, hvilket netop skyldes bl.a. fosforbelastning i søen. Derfor er der også sat en fristforlængelse i forhold til målopfyldelsen i Vandområdeplaner 2021-2027. Der forventes således ikke målopfyldelse i Mossø før 2027.

Koncentrationen af fosfor har stor betydning for tilstanden i søer, da fosfor er bestemmende for algevæksten og dermed klarheden af vandet, som igen har betydning for vandplanter og fiskesammensætning.

For to af de fire udløb, søges der om lavere fosformængder (data i ansøgning baseret på modelberegninger) end de mængder der er indberettet til PULS og anvendt i planlægningen af vandområdeplanen (se tabel 5 og 6). For de resterende to udløb har der ikke tidligere været indberettet data til PULS, hvorfor fosformængderne for disse udløb hidtil har været ukendt. Det må dog formodes, at udløbsmængderne er mere eller mindre uændrede siden udløbene blev etableret.

Det må formodes, at de udledte fosformængder samlet set udgør en meget lille del af den samlede belastning i Mossø, hvorfor det vurderes at udledningen ikke vil have negativ betydning for miljøtilstanden i Mossø.

7.2 Hydrauliske forhold

De udledte vandmængder fra de regnbetingede udløb vurderes rent hydraulisk at være af mindre betydning for Mesing Bæk. Der vurderes ikke at opstå erosion til skade for dyr, planter og de fysiske forhold i bækken. Udløbsmængderne ændres ikke fra i dag og vi er ikke bekendt med, at der er hydrauliske problemer omkring udløbene eller i bækken generelt.

Vi vurderer derfor, at der ikke vil være en øget risiko for oversvømmelser eller erosion i Mesing Bæk. Når denne tilladelse skal revideres efter 31. december 2024, tages de hydrauliske forhold op til fornyet vurdering.

7.3 VVM-screening

Jf. Vejledning om VVM i Planloven (nr. 9339 af 12.03.2009) gælder anmeldelsespligten for anlægsprojekter ved nyanlæg samt for udvidelse eller ændring af et eksisterende anlæg på bilag 1 eller bilag 2.

Idet udledningerne har stået på i mange år, jf. tabel 3, vil det tilladte ikke betyde en forringelse af vandløbenes tilstand, men snarere en bibeholdelse af en belastning.

Skanderborg Kommune, Vand og Natur, vurderer at det eksisterende regnvandssystem ikke er omfattet af krav om screening for VVM.

7.4 Samlet vurdering

Samlet set vurderer vi, at udledningen ikke vil være til hinder for, at målsætninger for vandområderne nedstrøms kan opnås. Der vil dermed ikke være nogen negativ effekt på nogen af kvalitetselementerne.

8 Forhold til anden lovgivning

Vi har undersøgt, om udledningerne kan give problemer i forhold til:

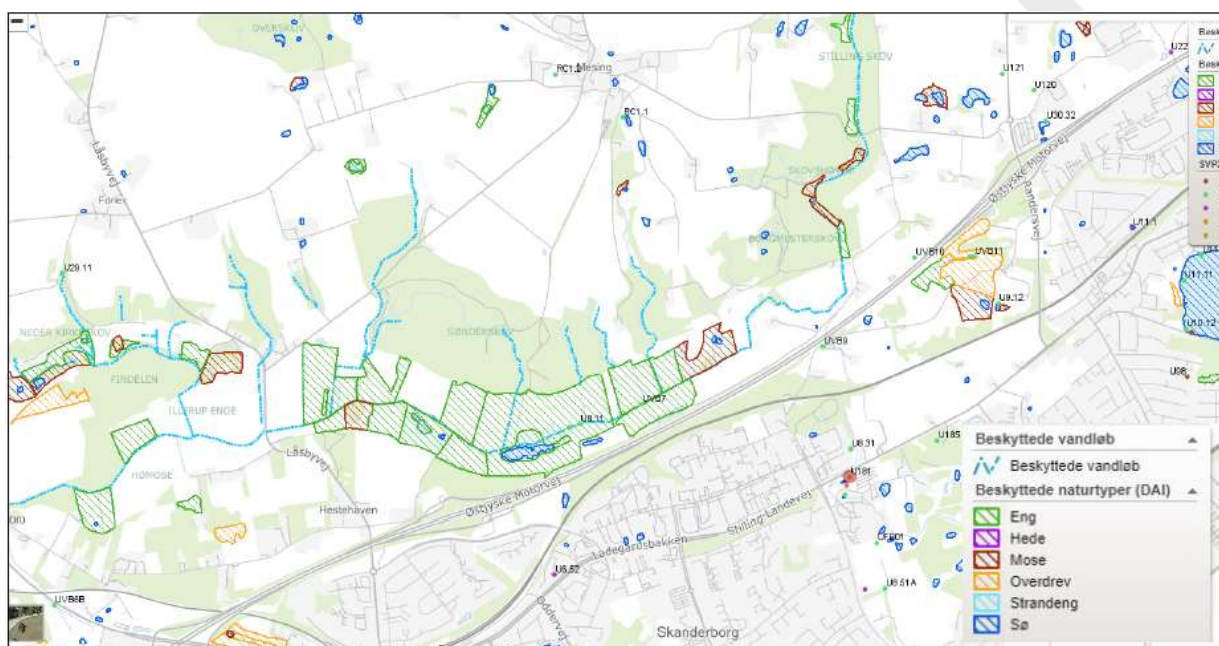
- Naturbeskyttelseslovens § 3
- Natura 2000
- Bilag IV-arter
- Grundvandsbeskyttelse
- Museumsloven

Denne tilladelse efter Miljøbeskyttelsesloven fritager ikke Skanderborg Spildevand A/S fra at skulle indhente tilladelse til forhold, som reguleres efter anden lovgivning.

8.1 Naturbeskyttelseslovens § 3

Mesing Bæk og Illerup Å samt Mossø, er alle omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Det betyder, at der ikke må ske ændringer af tilstanden i vandløbene og søen, uden at der er meddelt dispensation fra Skanderborg Kommune.

En række arealer langs med vandløbene og søerne er også omfattet af § 3 beskyttelsen i Naturbeskyttelsesloven, se figur 4.

Figur 4. § 3-beskyttede naturtyper ved Illerup Å, inkl. tilløbene fra bl.a. Mesing Bæk.

En fornyet tilladelse til de regnbetingede udledninger giver ikke anledning til en forøget udledning af vand- eller stofmængder til Mesing Bæk, Illerup Å eller Mossø. Udledningen fra de regnbetingede udløb vil derfor ikke give anledning til tilstandsændringer for de § 3-beskyttede vandløb, søen eller naturområder i tilknytning til Mesing Bæk, Illerup Å og Mossø.

8.2 Natura 2000 (Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder)

Det fremgår af Habitatbekendtgørelsen, at der skal foretages en vurdering af, om et påtænkt projekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Dette gælder også for projekter, der finder sted udenfor Natura 2000-områder, men som kan have betydning ind i Natura 2000-området.

Udledningen sker via Mesing Bæk og Illerup Å til Mossø, der er udpeget som Habitat- og Fuglebeskyttelsesområde.

Mossø er omfattet af Habitatområde nr. 48: ”Salten Å, Salten Langsø, Mossø og søer syd for Salten Langsø og dele af Gudenå”, samt af Fuglebeskyttelsesområde nr. 35: ”Mossø”.

Udledningen fra de regnbetingede udløb ændres ikke i forbindelse med denne fornyelse af udledningstilladelse og vurderes dermed ikke at ændre tilstanden for kortlagte naturtyper og habitatarter i Natura 2000-områderne nr. 48 og 35 eller nedstrøms liggende Natura 2000-områder.

En fornyelse af udledningstilladelsen vurderes derfor ikke at påvirke habitatnaturtyper, eller arter på udpegningsgrundlaget for habitatområdet, hvorfor det ikke er nødvendigt at foretage en egentlig konsekvensvurdering ift. habitatnaturtyperne eller arter på udpegningsgrundlaget.

8.3 Bilag IV-arter

Der må ikke gives tilladelse til det ansøgte, hvis indgrebet forsætligt kan forstyrre med skadelig virkning for arter eller bestande nævnt i direktivets bilag IV, eller hvis indgrebet kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arterne. De danske regler fremgår af Habitatbekendtgørelsen, og er implementeret i Naturbeskyttelseslovens § 29a og b.

Der er registreret bilag IV-arter på flere lokationer langs Mesing Bæk, Illerup Å, tilløb til Illerup Å og ved Mossø. Der er primært tale om stor vandsalamander, som er registreret i eller nær vandhuller, som ikke har direkte forbindelse til vandløbene. Derudover er der registreret enkelte fund af odder nær udløbet til Mossø.

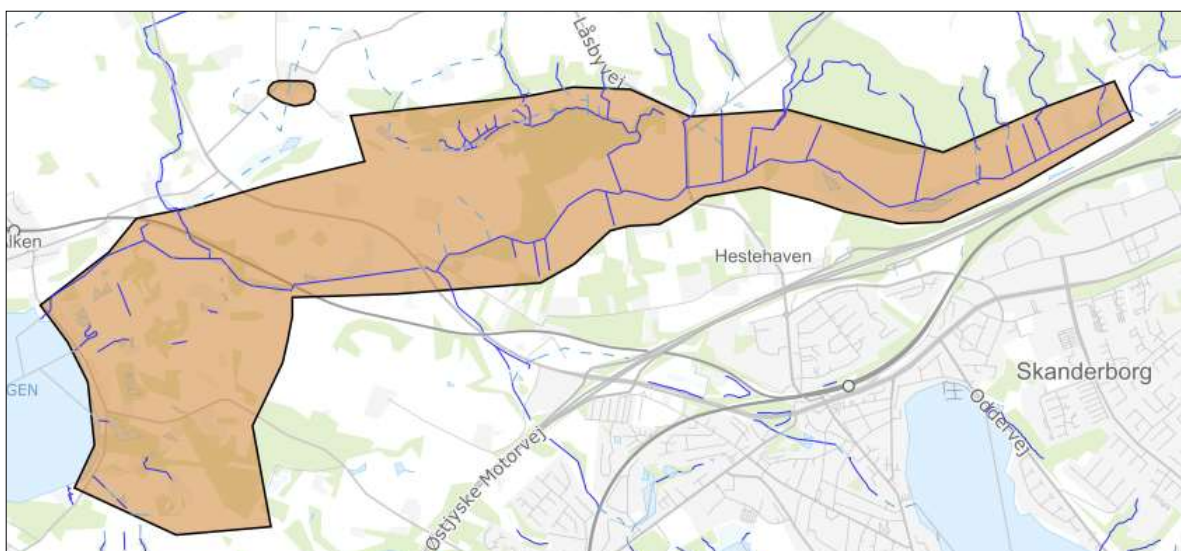
I forbindelse med fornyelsen af udledningstilladelsen ændres udledningen fra de regnbetingede udløb ikke og dermed påvirker det ikke fysisk de områder, hvor bilag IV-arterne er registreret. Da det ikke medfører en merudledning af stof- eller vandmængder, vurderes det, at projektet ikke vil påvirke de nævnte og registrerede bilag IV-arter. Andre bilag IV-arter, der potentielt forekommer i området vurderes ligeledes ikke at blive berørt af det ansøgte.

8.4 Grundvandsbeskyttelse

De regnbetingede udledninger til Mesing Bæk vurderes ikke at påvirke grundvandsinteresser.

8.5 Museumsloven

Området omkring Illerup Ådal er udpeget som et kulturarvsareal af international betydning, se figur 5.

Figur 5. Fortidsminder kulturarvsarealer omkring Illerup Ådal.

Det meget omfattende kulturarvsareal består i hovedtræk af tre lokaliteter: Illerup Ådal med våbenofringer; Forlev Nymølle med ofringer af lerkar, bearbejdede trægenstande og et træidol (gudefigur?) m.m. samt Alken Enge med omfattende fund af menneskeskeletter (ofringer?) m.m. Ofringer fra specielt jernalder er en stor fællesnævner for alle tre lokaliteter.

De udgravede dele af Illerup Ådal har været gennem en stor videnskabelig behandling (Jørgen Ilkjær). Forlev Nymølle er publiceret (C. J. Becker og Jørgen Lund). De meget omfattende fund fra Alken Enge er endnu ikke blevet videnskabelig behandlet, men indeholder et meget stort videnskabeligt potentiale.

Et landskab med så mange ofringer af forskellig karakter må betegnes som en "hellig dal". Fra Ejsbøl Mose ved Haderslev er det erkendt, at der forefindes våbenofringer stort set over alt i et større mosebassin. På denne baggrund er hele vådbundsdel af Illerup Ådal inddraget i kulturarvsarealet, da det antages, at våbenofringer kan være foretaget forskellige steder i dalen.

Bortset fra det fredede areal ved selve Illerup våbenofferfundet anses bevaringsforholdene for dårlige, da vandstandssænkning i engområderne er udpræget. Kun arkæologiske levn under grundvandsspejlet vil have gode bevaringsforhold. Det frygtes, at der på denne baggrund er gået meget tabt gennem tiden, og der til stadighed sker en gradvis nedbrydning af arkæologiske levn.

Selve dyrkningen af engarealerne medfører også en destruktion af arkæologiske genstande i form af tilførte gødningsstoffer. Et mindre areal er fredet, men udenfor dette areal dyrkes engen fortsat med fare for tilførsel af diverse nedbrydende gødningsprodukter m.v.

9 Høring

Vi har foretaget en høring af projektet inden tilladelsen er meddelt, hos følgende parter:

- Skanderborg Spildevand A/S, Døjsøvej 1, 8660 Skanderborg

10 Annoncering af afgørelsen

Afgørelsen annonceres den 8. august 2023 i 4 uger på vores hjemmeside under [aktuelle høringer](#), samt i Lokalavisen Skanderborg.

11 Klage mulighed og vejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagen skal være modtaget i Klagenævnet senest den 5. september 2023.

Klagefristen udløber fire uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag, søndag eller helligdag forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Du klager via Klageportalen, som du tilgår via [Nævnenes Hus](#). Du logger på Klageportalen med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for os via Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til os. Hvis vi fastholder afgørelsen, sender vi klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked når vi sender den videre.

Klagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om Klageportalen, medmindre du forinden er blevet fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til os. Vi videresender herefter din anmodning til nævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt du kan fritages. Se betingelserne for at blive fritaget på [Fritagelse fra klageportalen](#).

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt ved domstolene inden 6 måneder efter meddelelse af afgørelse.

12 Lovgrundlag

- Miljøbeskyttelsesloven - Lov om Miljøbeskyttelse nr. 358 af 03.01.2023
  - § 28 stk. 1 – tilladelse til udledning
  - § 78a – tilladelsens gyldighed
  - §§ 91 & 98 – klagemulighed
  - § 96 – klagen har ikke opsættende virkning
  - §§ 99 & 100 – klageberettigede
  - § 101 – søgsmål
- Spildevandsbekendtgørelsen - Bekendtgørelse om spildevandstilladelser efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 & 4 nr. 1393 af 21.06.2021
  - Kap. 9 – udledning af spildevand til vandløb, søer eller havet
  - § 46 stk. 2 – tilladelsen kan ikke påklages
- Naturbeskyttelsesloven - Lov om Naturbeskyttelse nr. 1392 af 04.10.2022
  - § 3 – beskyttede naturtyper m.v.
  - § 29 a & b – Kapitel 5: Beskyttelse af plante- og dyrearter m.v.
- Habitatbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 2091 af 12.11.2021
  - § 6 – tilladelser, dispensationer, godkendelser, planlægning m.v.
  - §§ 10 & 11 – generel beskyttelse af visse arter
- Museumsloven – Lovbekendtgørelse nr. 358 af 08.04.2014
  - § 27 stk. 2 – arkæologisk kulturarv

Øvrige referencer

- ”Paradigme for beregning af vand- og stofmængder” udarbejdet februar 2022 af Skanderborg Spildevand A/S

13 Kopi til

- Styrelsen for Patientsikkerhed; trnord@stps.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund; jka@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark; nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforening; DNSkanderborg-sager@dn.dk
- Danmarks Fiskeriforening; mail@dkfisk.dk
- Skanderborg Museum; info@skanderborgmuseum.dk
- Friluftsrådet; soehoejlandet@friluftsraadet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening i Skanderborg Kommune; skanderborg@dof.dk
- Grundejerforeningen Alken Enge
- Landvindingslaget Enge Omkring Illerup Ås nedre del